

LEES- EN BESPREEKWIJZER
BIJ HET BOEK

Wij lopen vooruit
Theologische bijdragen van Martin Nijkamp

Samenstelling
Marike de Blik, Ineke Cappon-Cijsouw en Leo Mietus

Uitgave Stichting Seminarium Bond van
Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland 2020

Een lees- en bespreekwijzer

Om het boek *Wij lopen vooruit* in een gemeente te kunnen bespreken of voor persoonlijke doeleinden te gebruiken, is een lees- en bespreekwijzer gemaakt.

Daarvoor is de titel 'Beginnen waar de mensen zijn en waar je zelf bent' van het interview in *Ons Orgaan* uit 2002 als leidraad genomen. Nijkamp neemt ons mee in een ontdekkingstocht, waarbij invloeden uit zijn kindertijd, persoonlijk leven, zijn studie en maatschappelijke thema's doorwerken.

Een lezer of een kring in een gemeente kan, bij het lezen van dit boek ook zelf zo'n ontdekkingstocht proberen te maken, en zich de vraag stellen: Waar ben ik zelf en waar zijn we samen in de gemeente en in de Bond? Twee uitgangspunten zijn daarbij van belang: Wij lopen vooruit (naar Huub Oosterhuis) en Nijkamps houding, zoals beiden in de inleiding geformuleerd:

Hij overweldigt je niet met zijn visie en zijn theologische inzichten, maar hij schept ruimte voor ontdekkingen, het zoeken naar eigen wegen. Er mogen vragen zijn en verschillen van inzicht. Je komt niet bij de mensen binnen met een dichtgetimmerd verhaal, maar je luistert, hebt niet altijd direct je antwoorden klaar en zoekt gezamenlijk naar een weg in geloof, theologie, kerk en wereld (blz. 11).

Het boek in vogelvlucht

Het boek kan gebruikt worden voor een serie gespreksavonden. Ter introductie kan eerst de film bekeken worden die gemaakt is ter gelegenheid van Nijkamps 90ste verjaardag en die te vinden is op de website van de Bond. Zijn leerling Dorette van Houten is daarin met hem in gesprek over belangrijke thema's in zijn denken.

Het boek bestaat uit vijf delen, die over de volgende onderwerpen gaan.

Deel I vertelt ons over de theologen die er voor Martin Nijkamp toe doen, zijn nadenken, bestuderen, toetsen en ontdekken. Over zijn kind-zijn in Duitsland en tiener in Nederland in oorlogstijd, tussen

diep geleefd geloof en groot gevaar. Over het ontstaan van Vejo-Nederland en Nijkamps inzet om de zo verschillend opgroeiende jongeren binnen de Bond met elkaar en met de (gelovige) wereld om hen heen te verbinden. Deze eerste artikelen roepen de vraag op wat ons inspireert en welke ervaringen in onze jeugd ons geloof en overtuigingen diepgaand beïnvloed hebben.

Aan te bevelen artikelen:

Wij lopen vooruit (Inleiding)

Schillebeeckx, Barth en Berkhof

Een jongensdroom – vijftig jaar later

Grensoverschrijdingen

Deel II vertelt ons over fundamentele Bijbelbeschouwingen. Nijkamp zocht een weg tussen een fundamentalistische Bijbelopvatting – vaak populair omschreven met de woorden ‘Wij geloven in de Bijbel van kافت tot kافت’ – en een moderne opvatting, waarbij de Bijbel gereduceerd wordt tot een product van menselijke verbeelding en elke notie van ‘openbaring van God’ verdwijnt (blz. 76). Wij worden uitgenodigd om die zoektocht met hem mee te maken en kunnen ons wellicht herkennen in de weg die Nijkamp gaat. Tot onze verrassing ontdekken we dan misschien voor het eerst of opnieuw wat het wil zeggen dat Jezus het vleesgeworden Woord van God is. Die kern van het evangelie kan ons helpen om te erkennen dat in de Bijbel menselijke en tijdgebonden voorstellingen over de aarde, de natuur, de biologie en de geologie voorkomen, maar dat dit inzicht niet ten koste hoeft te gaan van de heilsboodschap die God via de Bijbel tot ons laat komen.

Aan te bevelen artikelen:

Rudolf Bultmann

Schriftgezag

De Bijbel kan me nog méér vertellen

Blijvende verbondenheid

Deel III vertelt over de Bondsgemeenschap. Nijkamp is teruggegaan naar de *Beginselen* en heeft gezocht naar de redenen waarom de stichters van de Bond deze *Beginselen* opschreven en waarom ze geen welomschreven belijdenis van het geloof wilden aanvaarden. Ook stuitte

hij op de vraag waarom er zoveel nadruk gelegd is op de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente. Zo kwam hij de oorspronkelijke dynamiek van de Bond op het spoor en maakte vanaf zijn studentenjaren een ontwikkeling door. ‘Pas veel later, jaren later,’ schrijft hij, ‘ontdek ik dat het eigenlijk ook niet zo vrij-evangelisch is om te weten hoe alles precies in elkaar zit. Ook niet met de toekomst. Ik ontdek de *Beginselen...*’ (blz. 162). In die beweging komen ook wij als individuele lezers of leesgroep weer in beeld en kunnen onszelf en elkaar de vraag stellen: herkennen wij ons in dit ruimte gevende aspect van de vrije evangelische traditie? Durven wij op weg te gaan in het besef dat het ‘niet zo vrij-evangelisch is om te weten hoe alles precies in elkaar zit’? Kunnen wij vanuit die ruimte met elkaar leven en ons met al onze geloofsverschillen gedragen als elkaars hoeder?

Aan te bevelen artikelen:

Slagzin of opdracht?

Vrijheid-blijheid

Vol verwachting klopt ons hart...

Het geeft te denken

Deel IV vertelt over Nijkamps ontdekkingen rond het ambt, het congregationalisme als derde weg in de kerk van de toekomst en zijn ‘hoop op een kerk die mensen laat herademen’ (blz. 8). Nijkamp ontdekt dat vrije evangelischen in de wereld niet allemaal dezelfde kerkelijke vormen hoeven te hebben en dat in sommige omstandigheden ook een ‘bisschop’ in een congregationalistische geloofsgemeenschap mogelijk zou kunnen zijn. En dan denkt hij niet aan een prelaat die zich boven de mensen verheft, maar aan een ‘moeder of vader’ in Christus. Voor hem heeft dat alles te maken met het evangelie van het Koninkrijk Gods, waarin de geijkte rollen steeds worden omgekeerd én met Jezus Christus, die de eeuwen door een hoopvolle beweging onder de mensen op gang brengt. Vandaar het zoeken naar Jezus als bron van hoe een gemeente zich in de wereld kan manifesteren. Zo neemt Nijkamp ons mee in zijn zoektocht naar een levende gemeente en Bond.

Aan te bevelen artikelen:

Van top tot teen, ambt in een congregationalistische kerk

De gemeente van Jezus Christus: haar manifestatie

Deel v vertelt over Nijkamps omgang met concrete mensen. Zo schrijft hij hier niet abstract over bijv. homoseksualiteit, maar reageert hij op een ingezonden brief van Jan Timmerman, die in de Bond een bekende was. Hoe reageer je als je een bekende ontmoet, die homoseksueel is? We komen Nijkamp hier ook tegen in zijn omgang met vrienden die vroegtijdig uit het leven werden weggerukt. We horen zijn pleidooi voor een meer regelmatige, ontspannen gedenken van geliefde doden. We mogen met hem delen in wat mensen ervaren in het leven, hoeveel verzet je kunt voelen en hoe heilzaam dat kan zijn, als je dat ook durft en mag voelen – en kunt delen. Ook ontmoeten we hem in zijn preken, waarvan o.a. de eerste en de laatste in dit boek zijn opgenomen. Opnieuw is hier sprake van een ontdekkingsreis, waarbij Nijkamps geloof zelfs onder de allermoeilijkste omstandigheden oplicht. Hoe helpt ons dit verder en herkennen we in deze meer persoonlijke bijdragen ook de authentiek vrij-evangelische notie dat het in de Vrije Evangelische Gemeenten om mensen en niet om vrome stelsels en leerstellingen gaat?

Aan te bevelen artikelen:

‘De schuwen werden niet verschrikt’

Bij wie hoort zij?

Als ik God zeg...

Verzet en overgave

Horen ze er niet bij?

Laatste dienst

Tenslotte

We hopen dat de gebruikers van dit boek hiermee op weg geholpen zullen worden om zelf een zoektocht te beginnen. In iedere groep of voor iedere lezer zal het dan van belang zijn om zoals Nijkamp deed te ‘beginnen waar de mensen zijn’. Uiteraard kan iedere gebruiker een eigen selectie maken of het hele boek lezen. Aan de hand van de inhoudsopgave en de korte inleidingen bij elke tekst kan een gespreks-groep of kerkenraad ook zelf een keuze maken uit de artikelen om ze in een gemeente te bespreken. Hopelijk kan dit vrije evangelische erfgoed dan wellicht opnieuw weerklank vinden onder ons en lezers en groepen inspireren om zelf op weg te gaan en te zoeken naar wat geloven in een Vrije Evangelische Gemeente in deze tijd zou kunnen betekenen.

Gespreksmateriaal voor één avond

a. Film

Wie is Martin Nijkamp? En wat dreef hem? Daarover gaat de film *Wanneer je iets over God wilt zeggen...*

Die titel is ontleend aan een uitspraak in Nijkamps laatste preek: 'En van de Heer zelf heb ik geleerd dat je, wanneer je iets over God wilt zeggen, dat niet moet doen in een moeilijke lezing, maar in een vertelling' (blz. 299). Hoe zeg je iets over God? Moet je daarvoor aan eventuele voorwaarden voldoen en doe je het alleen in een bepaalde context? En wat gebeurt er als je iets over God wilt zeggen?

Via de film worden we uitgenodigd om een antwoord te zoeken op de vraag: Wanneer JIJ iets over God wilt zeggen, wat zeg je dan...

Wellicht komen er zo gedachten en woorden boven, die we kunnen opschrijven en met elkaar delen. Dat kan een mooie werkvorm zijn om vervolgens het gedachtegoed van Martin Nijkamp, docent, rector en gemeentepredikant, te leren kennen en ervan te leren.

Als je één avond wilt wijden aan het boek, kun je ervoor kiezen de film, die ruim 13 minuten duurt, te bekijken en de tekst *Het geeft te denken* te bespreken. Deze tekst staat in het hart van het boek en is een van de meest centrale teksten uit Nijkamps werk. Je kunt voor jezelf of in een groep deze tekst ook als eerste lezen.

b. Aanzetten voor gesprek bij 'Het geeft te denken ...' (1981)

In dit artikel peilt Nijkamp de *Beginselen* van de Bond, om een spoor te vinden voor de dogmatische bezinning op de vragen waarvoor het geloof nu en in de toekomst komt te staan.

1. Onder *Koers* leest u drie kenmerken. Herkent u uw gemeente in deze kenmerken? Hoe worden deze nu vormgegeven.

Onder *Kind van hun tijd* leest u over de invloeden uit de 19e eeuw. Weet u wat de invloeden in uw gemeente zijn?

Onder *Stolling* leest u over de verstarring. Hoe kijkt u aan tegen dit

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

verschijnsel in de geschiedenis van de Bond? Herkent u dit nog in uw gemeente?

Onder *Terugvragen* leest u over de herontdekking van de *Beginselen*. Er worden maatschappelijke voorbeelden genoemd. Welke ontwikkelingen in uw tijd kunt u erbij plaatsen? Zijn ze van invloed op het leven in de gemeente?

2. In deel II *Op het spoor* leest u hoe Nijkamp de koers van de stichters doortrekt in het denken over God, de Schriften en de toekomst.

Als Nijkamp over God schrijft, wat leest u dan over God?

Kunt u vertellen en uitleggen welke zinnen u raken? Zijn er raakvlakken met de woorden en gedachten die u naar aanleiding van de film *Wanneer je iets over God wilt zeggen ...* hebt opgeschreven?

3. Dit deel, *De Beginselen centraal*, kan veel oproepen. Wat heeft u, na het lezen van dit deel, geleerd over de *Beginselen*? Heeft u aanvullende opmerkingen of vragen waarover u verder wilt praten?

Blz. 181: *Ze zeggen niet wát je moet denken en schrijven je niet voor wat je moet geloven om goed vrij evangelisch te zijn. Maar ze geven je te denken door je oren en je hart te openen voor de woorden van de Schriften, voor de woorden en daden van medechristenen uit het verleden en in je eigen tijd en voor de uitdaging van onze veelbewogen wereld. En dat alles niet uit eigen impuls, maar 'ten antwoord op een stem.'*

Hoe spannend is het voor u, om samen met zoveel anderen die stem te vinden?

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

Gespreksmateriaal voor meerdere avonden

Ook hier is het aan te bevelen om te beginnen met de film *Wanneer je iets over God wilt zeggen...*

U kunt de onderstaande gespreksvragen en citaten uit het boek bij de verschillende aanbevolen artikelen gebruiken. Uiteraard kunt u ook een keuze maken uit deze vragen en op basis van het onderstaande materiaal voor uw groep een eigen werkblad samenstellen.

Inleiding

1. De inleiding begint en eindigt met een tekst die één geheel, een gedicht, vormt. In de laatste alinea leest u wat Hans Nijkamp schreef over gemeente-zijn.

Kunnen deze teksten u inspireren?

2. U leest in de inleiding over de omgang met de Bijbel in de Bond en over het oorspronkelijk vrij-evangelisch erfgoed.

Hoe kijkt u, na het lezen van de inleiding, aan tegen deze ontwikkelingen?

Heeft uw gemeente deze ontwikkelingen ook beleefd?

Wat beschouwt u als vrij-evangelisch erfgoed?

Deel 1 – Schillebeeckx, Barth en Berkhof (2020)

1. Blz. 30: *Ik heb mezelf, ook en vooral in de jaren dat ik docent ben geweest, steeds voorgehouden dat het mij, op de kansel en tegenover de studenten, niet gegeven is geweest een laatste woord te spreken. Je hebt de waarheid niet in pacht en moet bereid zijn te luisteren naar het woord van de ander. Zo heb ik veel geleerd.*

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

Hoe is het voor u, als een voorganger zijn dienst zo verstaat: dat het moet gaan om spreken én om luisteren?

2. Blz. 33: *Aan hen (Schillebeeckx, Barth en Berkhof) heb ik ook te danken dat daarbij het mens-zijn van Jezus – en daarbij zijn God-met-ons-zijn – voor mij grote betekenis krijgt.*

Vraag: Wat is uw beeld van Jezus? Kunt u vertellen aan wie u dat – mede – te danken hebt?

Welke beelden van Jezus kent u verder nog?

Hoe belangrijk is voor u daarbij Jezus' mens-zijn, dat voor Nijkamp steeds belangrijker werd zoals hij ook in de film zegt?

3. Blz. 35: Karl Barth vreest dat het congregationalisme moeilijk ruimte kan bieden aan de eenheid van de kerk.

Hoe gaat uw gemeente om met het 'Lichaam-van-Christus-zijn'?

Welke wensen/ideeën kunt u delen om dit in de gemeente en de Bond vorm te geven?

Leeft bij u of in uw gemeente het besef dat je alleen samen met andere kerken en gelovigen uitdrukking van dat lichaam kunt zijn?

Een jongensdroom-vijftig jaar later (1995)

1. Nijkamp beschrijft hoe de ervaringen in de oorlog zijn wereldbeeld hebben gevormd.

Vraag: Welke ervaringen hebben uw wereldbeeld gevormd?

2. Je droomt van een wereld ...

Zeven keer formuleert Nijkamp een droom. Herkent u deze dromen? Wat is uw droom voor deze wereld?

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

Grensoverschrijdingen (1965)

1. Deze tekst is geschreven in 1965. Kunt u, na het lezen van deze tekst, vertellen welke grenzen u vandaag binnen uw leven, de gemeente en/of de Bond, wilt behouden? Of zijn er grenzen verruimd, en bent u daar blij mee?
2. blz. 59 (laatste alinea) *Wij hebben van de Here Jezus moeten leren een geheid ongelooft te hebben in grenzen, die mensen tussen elkaar getrokken hebben. Ook in de hele scherpe. Jezus is zelf de allerscherpste grens overgekomen. Om God en mensen te verzoenen. Vanaf dat moment leven zijn volgelingen uit de kracht van verzoening. Die alle dingen mogelijk maakt.*

Speelt dat in uw leven ook wel eens een rol – en hoe dan?

Aanbeveling: Lees in dit verband ook het artikel 'Blijvende verbondenheid' (1997) vanaf bladzijde 134.

Deel II

Rudolf Bultmann (1971)

Nijkamp beschrijft Bultmanns gedachten en plaatst pluspunten en minpunten.

Welke herkent u? Deelt u deze indeling in plus- en minpunten?

Schriftgezag (1966)

Deze tekst is geschreven voor de predikantenvergadering. Voor leken wellicht een lastige tekst om te begrijpen.

Samenvattend: Het gezag van de Heilige Schrift is heilsgezag.

Kunt u de gedachtenlijn samenvatten? Welke vragen roept dit bij u op? Herkent u deze lijn in uw denken over de Bijbel en het geloof?

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

De Bijbel kan me nog méér vertellen (1983)

1. Lees blz. 132: *Ontmaskering van de machten dus, die het naar wijdverbreid geloof in de wereld voor het zeggen hebben. Deze wereld is aan mensen gegeven, niet om er in angst te leven voor deze algemeen erkende machten, maar om er feestelijk met God te leven. En God zal er ook voor instaan, dat dat telkens weer werkelijkheid wordt.*

Ziet u in de wereld ook wel tekenen van dit vertrouwen?

2. Nijkamps visie, beschreven in dit artikel uit *Ons Orgaan*, riep nogal wat op.

Welke Bijbelvisie herkent u vandaag in uw leven en in uw gemeente?

Kunt u uitleggen wat Nijkamps visie bij u oproept? Kunt u uitleggen hoe dat komt?

3. Welke vragen zou u willen stellen na het lezen van dit artikel?

Blijvende verbondenheid (1997)

Nijkamp gaat in op de betekenis van verzoening. Kunt u, na het lezen van dit artikel, voorbeelden uit uw eigen leven, uw eigen tijd, noemen, die helpen te begrijpen wat 'verzoening' betekent?

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

Deel III

Slagzin of opdracht? (1961)

Nijkamp legt uit hoe hij de autonomie van de gemeenten ziet: gemeenten zijn er voor elkaar en ondersteunen elkaar ook financieel.

De slagzin/opdracht is het Bijbelcitaat: ze gaven zich eerst aan de Here en toen aan 'ons' (2 Kor. 8:5). Nijkamp wil duidelijk maken dat overgave aan de Heer je als gemeente direct aan andere gemeenten verbindt, in dit geval de moedergemeente van Jeruzalem, die in nood verkeerde. De oproep 'Geef je hart aan de Heer' kan dus nooit zonder daden van bewogenheid om andere mensen en groepen, die anders denken en leven dan jij.

Vraag: Wat is het beleid van uw eigen gemeente? Hoe krijgt de zelfstandigheid in uw gemeente vorm: als slagzin of als opdracht?

Met welke gemeenten bent u verbonden, met welke gemeenten zou u zich willen verbinden?

Vrijheid-blijheid (1959-1960)

1. Nijkamp werkt vier ordeningen, 'spiritual disciplines', uit. Hij legt deze naast de *Beginnelsen*.

Vraag: Kunt u per ordening aangeven wat u aanspreekt, misschien zelfs nieuwe inzichten geeft?

Wat kunnen de 'spiritual disciplines' betekenen voor het beleid in uw gemeente?

2. Blz. 15 IV.: *Het is wel onnodig op te merken dat deze gezindheid van Christus alleen daar gevonden wordt, waar een gemeente bereid is zich open te stellen voor Gods Geest en gehoorzaam te zijn. Het gemeenschappelijk gemeentelijk gebed is hierin van allesbeslissende betekenis.*

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

Wordt in uw gemeente, behalve op zondagmorgen, ook op andere tijden/manieren gezamenlijk gebeden en draagt u dat?

3. Blz. 155: *Het leven van onze Bondsgemeenschap en het oecumenisch streven zijn daarom geen product van menselijke organisatiezucht, maar een levensbehoefte voor elke gemeente, waarin wij een gave van God mogen ontdekken.*

Nijkamp noemt het oecumenisch streven een gave van God. Hoe is dat voor u? Vindt u dat uw gemeente samenwerking zou moeten zoeken met andere kerken en hoe kunt u daaraan bijdragen?

Vol verwachting klopt ons hart... (2011)

1. Nijkamp legt uit hoe hij de *Beginselen* ontdekt, hij schetst de ontwikkelingen in zijn denken en zijn theologische ontwikkeling. Onder *Ontdekking* (blz. 162v.) kunt u lezen waar deze tocht begint.

Vraag: Herkent u deze inzichten? Of heeft u andere inzichten, die u tijdens uw leven hebben geholpen?

2. *Je kunt aan God denken als degene die...*

Driemaal noemt Nijkamp een manier om aan God te denken. Hoe zou u deze zin aanvullen?

Nijkamp voelt zich daarbij ook gesteund door de woorden van A. Roland Holst. Door welke woorden voelt u zich gesteund?

Het geeft te denken ... (1981)

Zie voor de gespreksvragen hierboven.

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

Deel IV – Ambt, kerk en congregationalisme

Van top tot teen, ambt in een congregationalistische kerk (1995)

1. Kunt u, na het lezen van Nijkamps referaat, aangeven wat voor u de kernzinnen zijn?

Hoe denkt u over de charismatische structuur van de gemeente?

2. Nijkamp komt hier met een in ons midden ondeugende gedachte, dat een soort bisschop ons zou kunnen helpen. Blz. 223v.: *Maar dat we behoefte hebben aan een mens, bij wie je je veilig kunt voelen, aan wie je je zorgen en verdriet over de kerk en over jezelf kwijt kunt, die troostend en bemoedigend en inspirerend onder ons verkeert en die in wijsheid en liefde ons de weg wijst naar gehoorzaamheid aan Christus, staat voor mij vast.*

Kunt u zich vinden in het pleidooi voor een bisschop in onze Bondsgemeenschap?

Vervult of vervulde in uw leven iemand zo'n functie?

3. Stelling (blz. 225):
Een gemeente, een kerk, die lichaam van Christus is, waarin niet alle leden van top tot teen gelijkwaardig functioneren, is ernstig gehandicapt en niet of nauwelijks in staat haar taak te vervullen.

Dit gaat over ons, over u en over mij. Hoe voelt u zich in uw gemeente geholpen uw taak te vervullen?

Wat is uw reactie op de stelling?

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

De gemeente van Jezus Christus: haar manifestatie (1993)

Nijkamp werkt de gedachte uit, dat de levende Christus een beweging van vrede en verzoening onder de mensen losmaakt.

1. Blz. 238: Wat is uw antwoord op de vraag: ‘Wie zeggen jullie dan dat Ik ben?’ Kunt u zich vinden in de bewering dat deze vraag altijd weer een nieuw antwoord in de geschiedenis van de gemeente oproept?
2. Nijkamp werkt acht aspecten van Jezus uit.

Welk aspect spreekt u vooral aan?

Kunt u bij de acht manifestaties uitleggen wat ze voor u betekenen? Persoonlijk en in de gemeente?

3. Blz. 246: *Voor de manifestatie (manier waarop de gemeente in de openbaarheid verschijnt) betekent het dat een diepgaande solidariteit met de medemens de levenspraxis van de gelovige moet kenmerken, ook wanneer dat, zoals bij Jezus, lijden en smaad met zich meebrengt (Hebr. 13:12 ev.)*

Het volharden in de broederlijke liefde (filadelfia = liefde voor broeder en zuster) betekent het opofferingsgezinde afzien van de macht die men meent te kunnen uitoefenen op grond van zijn cultuur, zijn maatschappelijke positie, zijn man-zijn.

Blz. 248: Altijd heeft het heil dat Jezus brengt te maken met het door mensen ervaren onheil.

Dat betekent ook dat onze verantwoordelijkheid voor Gods schepping de manifestatie van de gemeente sterk moet bepalen.

Hier worden een aantal zaken bij elkaar gebracht. Komen deze in uw gemeente ook ter sprake? Hoe is dat dan voor u?

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

Deel v

'De schuwen werden niet verschrikt' (1983)

Nijkamp schrijft een open brief aan Jan Timmerman, die de Bond opriep om homoseksuelen in de gemeente voluit te erkennen.

Kunt u zich voorstellen, na het lezen van deze brief, dat u een open brief zou opstellen? Aan wie denkt u dan in uw tijd? Wat zou u willen schrijven?

Bij wie hoort zij? (1989)

1. Nijkamp noemt vrouwen beelddragsters van God. Kunt u voorbeelden noemen van beelddragsters/beelddraagsters van God?
2. Blz. 259v.: *Voor mijzelf ben ik er zeker van dat de Geest in onze tijd vooral de wegen van de vrouw gaat. Daardoor zie ik Gods beeld oplichten in vrouwen om me heen. Ik probeer me niet bedreigd te voelen, maar ik ben ook een man. Ik ontdek echter: Als ik goed kijk naar wat vrouwen zeggen en doen en vooral zijn, dan kan God er alleen maar voller God door worden, voor vrouwen en mannen sámen. Een vrouw 'hoort' niet bij óns, maar bij God. Dát kun je aan haar afkijken.*

Kunt u ook wel eens zo naar vrouwen kijken?

Als ik God zeg... (1997)

Welk lied, welke muziek wilt u horen bij deze tekst?

Verzet en overgave (2000)

Een ontroerende tekst, waarin we lezen over de inspiratie die Gerard Siebert haalde bij de profeet Ezechiël.

Deelt u idealen met God?

Welk lied, welke muziek wilt u horen bij deze tekst?

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

Horen ze er niet bij? (1991)

1. Wat vindt u van dit artikel?
2. Stelt u zich voor dat er aandacht aan de overledenen geschonken wordt tijdens en na diensten, welke vormen zou u daarbij kunnen bedenken?
3. Blz. 277: *De bloemen uit de kerk zijn voor de doden.*

*Met God zijn wij verbonden,
met Vader, Zoon en Geest,
Met alwie overwonnen,
alwie zijn trouw geweest (Gez. 303 Liedboek 1973)*

Voelt u zich ook wel op deze manier verbonden, met levenden én met doden?

Laatste dienst (2015)

Blz. 301 *God is genadig ...*

1. Hoe heeft dat in uw leven gestalte gekregen?
2. Als u een preek mocht houden, wat zou u willen vertellen, in één zin?
3. Blz. 302: *Zo is het gekomen dat ik, nadat ik zo'n veertig jaar les heb mogen geven in de dogmatiek, al wat ik te zeggen had kan samenvatten in de woorden van Geert Boogaard in zijn gedicht voor zijn kind:*
*Als je vraagt naar God
Vertellen we je van Jezus.
Eigenlijk heb ik nooit anders willen doen. Vertellen van Jezus.
In de hoop dat mensen zo van God gingen houden.*

Zou dit ook uw koers kunnen zijn, door uw leven heen?

En wat betekent dit voor anders-gelovigen en anders-denkenenden, die in Jezus niet direct God herkennen?

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

■ PERSOONLIJKE AANTEKENINGEN

Afbeelding omslag geïnspireerd op Dietske van Winkelhoff-van Gulp,
'Samen naar het Licht'. Acryl en gemengde techniek.
www.dietskevanwinkelhoff.nl

Deze Lees- en besprekwijzer bij het boek *Wij lopen vooruit. Theologische bijdragen van Martin Nijkamp* werd samengesteld door Marike de Blik, Ineke Cappon-Cijsouw uit de VEG Nieuwvliet c.a. en Seminariumdocent Leo Mietus en uitgegeven door de Stichting Seminarium Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland in het najaar van 2020.

Naar aanleiding van de verschijning van *Wij lopen vooruit. Theologische bijdragen van Martin Nijkamp* onder redactie van Leo Mietus een uitgave van de Stichting Seminarium Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland, 2020. ISBN/EAN 978 90 74894 57 9.

Vormgeving: Hans Seijlhouwer, De Zaak Haes, Amstelveen.
Print: Repro Vrije Universiteit.

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved.